

En veckas utrikesdebatt

Professor Keilhau har i sina artiklar om Norden efter Atlantpakten understrukt några synpunkter vilkas hållbarhet och betydelse knappast kan bestridas. Då Sverige vägrade att ansluta sig till de demokratiska staternas freds- och försvarsorganisation anfördes som ett huvudskäl för denna hållning att Atlantpakten skulle skärpa motsättningen mellan öst och väst. Under de månader som sedan gått har intet hänt som styrker denna uppfattning, men väl har utvecklingen tytt på att Ryssland tvekar att fullfölja sin aggressiva politik inför de hotade staternas sammanslutning. Ett annat huvudskäl var att Atlantpakten skulle leda till anläggande av amerikanska baser i de anslutna länderna. Den uppfattningen har ostridigt visat sig felaktig; USA har uttryckligen förklarat att det icke är tal om utländska militärbaser i Norge. Ett tredje motiv innebar att Skandinavien västorientering skulle utlösa en rysk aktion mot Finland. Norges beslut föranledde, trots de många hotelserna, ingen rysk åtgärd, och ett liknande beslut från Sveriges sida kan icke anses utgöra ett starkare skäl för Ryssland att våldföra sig på Finland — alldeles frånsett synpunkten att Sverige inte kan låta sin utrikespolitik dikteras från Moskva genom att Ryssland har Finland som gisslan.

Hur totalt argumenten för svensk isolationism i det nya läget tryter åskådliggöres av en rad pressuttalanden under den senaste veckan. Den enklaste men därför inte sämsta linjen intas av Aftonbladet, som utan vidare deklarerar att "diskussionen om dessa ting är avslutad". Utan tvivel vore det ur debattens synpunkt av värde om denna ståndpunkt bleve definitiv för den tidningen. Aftonbladets enda minnesvärda inlägg i frågan består i försöket att hävda att tidningens propaganda för en svensk uppslutning på nazismens sida under krigsåren vore en parallell till förslagen om inträde i Atlantpakten — ett försök att skaffa sig ett alibi för tidigare försynelser som skulle vara rörande om det inte vore så grovt.

Att den tystnad Aftonbladet hyllar har sina fördelar fram-

går likväl. av de ansatser till artikulert försvar av isolationismen som gjorts på andra håll. Aftontidningen, som under hela denna debatt företett en genom sin tydliga ärlighet sympatisk förvirring, betygar "att dels våra chanser att icke bli indragna (i ett storkrig) är ganska små, dels att vi, därest vi indrages, har behov av hjälp väster ifrån samt slutligen att denna hjälp kunde bli verkställigare om den vore förbättrad". I samma artikel sägs att någon garanti för att statsmakternas val är det riktiga ingalunda kan ges, och det är på den "teoretiska" chansen att stå utanför ett krig som statsledningen satsar. Samma tidning, som i andra sammanhang angriper Dagens Nyheter för att vi anser ett krig på rysk sida mot Västern uteslutet, förklarar alltså att vi, om vi blir indragna i ett krig, behöver hjälp väster ifrån. Och den chans att stå utanför som ensam skulle kunna motivera isolationismen påstås vara teoretisk, dvs. enligt vanligt, tydligen också av Aftontidningen godtaget, språkbruk utan nämnvärd praktisk betydelse!

Rakt motsatta påståenden görs i socialdemokratin andra Stockholmsorgan — slutsatsen blir naturligtvis densamma hur man än resonerar, ty själva lösningen av ekvationen har ju regeringen redan auktoritativt meddelat. Enligt Morgon-Tidningen får vi hjälp från USA om detta anses ligga i amerikanskt intresse, oberoende av om vi är med i Atlantpakten. Frånsett den naiva föreställningen att en stat handlar efter sitt intresse som ett djur följer instinkten borde det vara möjligt att begripa att Atlantpakten betyder förberedd hjälp och att denna är av ofantligt mycket större värde än oförberedd hjälp — kanske är en oförberedd hjälp så uppenbart ineffektiv att den över huvud inte lämnas. Det sägs också att Amerikas möjligheter att lämna hjälp är "mycket små". Tror verkligen tidningen detta, tror den alltså att Norge, Danmark, England, Holland osv. ansluter sig till Atlantpakten och att Ryssland avhåller sig från expansion på grund av att dessa stater saknar den insikt

om Amerikas svaghet som finns på Morgon-Tidningens redaktion?

Känslan av det eländiga i dessa "argument" är måhända motivet till att rena grovheter mobiliseras till stöd. Mot professor Keilhau anfördes att norrmännen av ren fruktan anslöt sig till Atlantpakten. I Sverige "är vi inte fyllda av fruktan", här kan man blott av Dagens Nyheter "få intrycket att den svenska allmänheten är rädd". Svenskarna är modigare än norrmännen, det är det långa talets korta mening. Är det nödvändigt att påpeka att vi varken i Sverige eller i Norge är rädda i den meningen att vi darrar för våra liv, men att alla vettiga människor i båda dessa länder känner fruktan för ett krig och en erövring och vill förebygga denna katastrof. Den skillnaden är Morgon-Tidningen

för komplicerad, och så beskyller man norrmännen för feghet!

Men därmed är inte botten nådd. "Det finns", skriver tidningen, "svenskar — av vilka några redan räddat en del av sina sekiner över till USA — som inte heller gillar vår neutralitetspolitik, och det finns folk som roar sig på guldkrogar som om varje dag var den sista. Sådana svenskar söker gärna kontakt med främlingar från väster och beklagar sig över svensk isolationism, självbelåtenhet och materialism." Alltså: de som arbetar för samverkan väster ut sänder pengar till USA och begagnar resten på guldkrogar. Hur svar den prestationen än är, torde Morgon-Tidningen med detta uttalande i en ledare ha satt ett nytt lägvattensmärke i svensk utrikesdebatt.